

Asia: VN/12724/2021-LVM-98

Lausuntopyyntö tieliikenteen automaation edellyttämiä lainsäädäntömuutoksia koskevasta arviomuistiosta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kiitän mahdollisuudesta antaa lausunto käsillä olevasta arviomuistiosta. Otan tässä lausunnossa kantaa tieliikenteen automaation sääntelyhankkeen vaikutuksiin henkilötietojen suojaan.

Arviomuistiossa on asianmukaisesti tunnistettu, kuinka ehdotettava lainsäädäntö keskeisenä tavoitteenaan varmistaa turvallisuus tieliikenteessä automaation edetessä merkitsee rajoituksia perustuslain 10 §:ssä säädettyyn henkilötietojen suojaan. Ehdotettavan lainsäädännön vaikutukset henkilötietojen suojaan korostuvat erityisesti automaattisen ajoneuvon etähallinnan tilanteissa, joissa ajoneuvossa ei ole sisällä henkilöä, joka voi tarvittaessa toimia kuljettajana, vaan ainoastaan esimerkiksi matkustajia. Näissä tilanteissa edellytettäisiin etähallinnan toimina ajoneuvon yleisluonteista tarkkailua mukaan lukien tietoa ajoneuvon sijainnista ja ajoneuvon sisätilojen tarkkailua sekä ajoneuvon tapahtumalokien luovuttamista esimerkiksi onnettomuustilanteissa viranomaisille ja vakuutusyhtiöille.

Yleisellä tasolla totean, että tieliikenteen automaation toteuttaminen edellyttää henkilötietojen käsittelyä ajoneuvon matkustajien sekä muun tieliikenteen turvallisuuden varmistamiseksi. Suuri osa verkkoon liitettyjen ajoneuvojen tuottamista tiedoista liittyy tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön, ja näin ollen kyse on henkilötiedoista ja henkilötietojen käsittelystä. Tämä huomioon ottaen korostan, että henkilötietojen suoja tulisi ottaa huomioon automaattisten ajojärjestelmien suunnitteluvaiheesta alkaen ja olisi pyrittävä varmistamaan, että autojen käyttäjien tietojen käsittely on läpinäkyvää ja että käyttäjät voivat valvoa tietojaan sekä että matkustajien valvonnassa pyritään välttämään liiallista tiedonkeruuta. Katson, että riskien tunnistamiseksi ja lieventämiseksi alan toimijoiden on lähtökohtaisesti syytä toteuttaa tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin yleisen tietosuojasetuksen 35 ja 36 artiklan mukaisesti. Pidän lisäksi erityisen tärkeänä, että verkkoon liitettyissä ajoneuvoissa huomioidaan korkea tietoturvan taso, sillä ajoneuvot ovat kriittisiä järjestelmiä, joiden tietoturvaluottimet voivat pahimmillaan vaarantaa käyttäjien ja ympärillä olevien ihmisten hengen. Muilta osin totean, että Euroopan

tietosuojaneuvosto on antanut ohjeen henkilötietojen käsittelystä verkkoon liitettyjen ajoneuvojen ja liikkuvuuteen liittyvien sovellusten yhteydessä (Ohje 1/2020, versio 2.0, annettu 9. maaliskuuta 2021), joka sisältää kattavasti henkilötietojen käsittelyyn liittyviä näkökohtia myös tieliikenteen automatisaation edistämiseen nähden.

Pirttisalo Mika
Tietosuojavaltuutetun toimisto